

KŘÍŽE U CEST

V předpostí jsem se vydal na malé putování z Žihle do Kralovic. Na jedné opuštěné polní cestě mezi dvěma zapadlými obcemi na několika kilometrech potkávám asi desítku křížů. Luštím (většinou neúspěšně) staré, české a německé, nápisy vyryté do kamene. Většinou ale nezbyvá, než si domýšlet, co asi tehdejší obyvatelé tohoto kraje vedlo k tomu, aby Boží muka a křížky u cest nechali zbudovat "ke cti Boží". Byly to zřejmě události smutné, to když někdo třeba na daném místě zemřel. Ale zdá se mi, že častěji možná věci radostné, za jejichž nesamozřejmost cítili lidé potřebu poděkovat. Některé z křížů tam možná dodnes stojí i jako výraz – vyslyšené či nevyslyšené – prosby.

Kříž jako výraz smutku, památky na zemřelé – to je často to jediné, co z tohoto bohatství významu dnes v obecném povědomí zbylo. Kříže se stále objevují na náhrobcích, staví se u silnic, kde někdo zahynul při nehodě... Už málokoho ale napadne postavit kříž - fyzicky nebo pomyslně - tam, kde něco nezaslouženého dostal: např. byl uzdraven z nemoci, narodilo se mu dítě, prožil vysvobození z nebezpečí a smrti. Kříž přece upomíná na (Kristovu) smrt. Tak co to má společného se životem, radostí, štěstím?

Myslím, že naši předkové tušili něco z toho, co my jsme pozapomněli. Kříž není znamením smrti, ale života, k němuž se jde smrtí. Je vítězným znamením Vzkříšeného Ukřižovaného, korouhev, kterou drží na obrazech vzkříšení pevně v ruce. Občas se o někom řekne, že přinesl – např. v boji za vlast – oběť nejvyšší. Myslí se tím, že položil svůj život. Ale je život sám o sobě tou nejvyšší obětí? Jako křesťané věříme, že nejvyšší obětí, obětí v pravém slova smyslu, obětí, která je naplněním a předobrazem všech lidských obětí, je ta Kristova. Ne jen proto, že zemřel nebo byl mučen. Mnozí fyzicky trpěli déle a víc. Není to jeho utrpení, které nás vykupuje – jako žádné utrpení, samo o sobě zlé, nemůže nikoho spasit. Je to jeho láska, která míří nejprve k Otci a poté k nám. Je to oběť jeho vděčnosti. Ano, oběť je výrazem vděčnosti, nikoli zoufalství nebo smlouvání s Bohem.

Obětovat (se) Bohu znamená vděčně mu darovat, navrátit, co je jeho – tedy vše včetně celého sebe sama. Oběť je výrazem odkázanosti tvora na svého Stvořitele. Pro člověka stvořeného k Božímu obrazu cele patřit Bohu je naplněním a radostí – jen ta cesta k tomu někdy dost bolí. Tím se dotýkáme podstaty Kristovy oběti. Ten, který je obrazem Boha neviditelného. Boží Syn, učinil celým svým životem a vrcholně na kříži to, co nikdo

z nás nedokázal: vděčně a cele darovat sebe sama, navrátit Bohu a Otci vše a nic si neponechat pro sebe. Tak přemohl v lidském těle moc hříchu, gravitaci naší zakřivenosti do sebe sama, jejíž podstatou je naopak snaha ponechat si svůj život ve vlastních rukou, "být jako Bůh."

Při poslední večeři Ježíš nad chlebem a vínem, znamením svého vydaného těla a prolité krve, děkuje! Proto je jedním z křesťanských pojmů pro slavení večeře Páně eucharistie, díkůvzdání. A nás skrze víru, zvěstování evangelia, křest a svatou večeři do toho "eucharistického" postoje díkůvzdání, sebedarování a navracení se k Otci vtahuje. Jsme pasivními příjemci této milosti a zároveň máme být aktivními následovníky Krista, těmi, kdo také mají vzít svůj kříž a svou vděčnost a radost, nalezenou v Bohu, projevovat svými každodenními, většinou malými, obětmi. Stavět kříže podél své životní cesty.

-kš-

„BUĎTE SVATÍ, NEBOŤ JÁ HOSPODIN, VÁŠ BŮH, JSEM SVATÝ!“
(Leviticus 19,2)

Verš z Bible – kratičké slovo, spíše „slovíčko“, jímž bych Vás chtěl na začátku doby postní pozdravit a povzbudit, je asi nejčistším možným slovem Božího Zákona vůbec, pročež někdy bývá theology označováno přímo jako SUMA (BOŽÍHO) ZÁKONA – soubor Božích požadavků na člověka, souhrn toho, co po nás Hospodin chce a žádá, Božího prikazování (v protikladu k Sumě Božího Evangelia, za kterou se tradičně označuje verš Jan 3,16 – „Bůh dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný!“)

Náš verš doslova přeložen z hebrejštiny zní:

„Svatí / Svatými buďte (doslovněji: budete / jste / stanete / stáváte se), protože svatý [jsem] Já, Hospodin, Bůh váš!“

I. První důležitou věcí je zde představa svatosti, přičemž hebrejské slovo pro svatost – kořen q-d-š – s sebou vždy již nese představu oddělenosti (posvěcením se kultický předmět vyděloval z běžného užití pro specifické užití kultické)... co je svaté, musí stát MIMO, je vlastně NEPŘÍSTUPNÉ a NEDOSTUPNÉ.

Zde se jako o svatém mluví o Bohu! SVATOST je (tradičně viděno) jedna ze dvou nejdůležitějších Božích vlastností (stojící v protikladu k LÁSCE, tak např. Emil Brunner), setkání s Boží Svatostí vyvolává v člověku strach a třesení – tremendum (v protikladu k fascinaci

Boží láskou, tak kniha Posvátno od Rudolfa Otta), Bůh je ve své Svatosti zároveň ve SKRYTOSTI jako SKRYTÝ BŮH / DEUS ABSCONDITUS (protikladem je Bůh, který SE v nesmírné lásce ZJEVUJE v Ježíši Kristu, tedy ZJEVENÝ BŮH / DEUS REVELATUS, jak rozlišoval Martin Luther) – BŮH VE SVÉ SVATOSTI JE BOHEM ZÁKONA A SOUDU, který stojí v ostrém protikladu vůči BOHU EVANGELIA A MILOSTI.

Bůh po nás žádá právě a jen tolik, abychom byli jako On! Svatí, jako On je svatý! Je to sice ideální požadavek, avšak proto nikoli nereálný, ba právě proto reálný – to a jen to po nás Bůh chce! Jenže tváří v tvář tomuto požadavku vždy znovu shledáváme, že mu nejsme s to dostát, baže se mu nejsme s to ani jen přiblížit... Člověk má v tváři v tvář tomuto tvrdému požadavku Božího Zákona v podstatě jen dvě možnosti: 1. Vzít to jako ideál, a proto to nevzít vážně, načež si člověk může klidně dál žít podle sebe a na Boha docela zapomenout; 2. vzít to jako ideál, a proto to vzít vážně, pročež se člověk snaží žít podle Božího Zákona, a tam, kde rozpoznává, že mu není schopen dostát, činí pokání... ale především Bohu důvěřuje! Na tomto světě je obojí způsob života dobře možný, ten první se dokonce jeví jednodušším a lepším, dokud se nevyonoří temný horizont smrti... pak člověk obvykle náhle poznává, že je mu vlastní (ne)svatost na nic, že vidět ráno za touhle nocí je schopen leda ve víře a ve spolehnutí se na Boží svatost oddělenou od lidské smrtelnosti...

Ano, Bůh JE VE SVÉ SVATOSTI HROZNÝM BOHEM, jehož požadavkům nemůžeme dostát! Jenže to, že BŮH MÁ VŮČI NÁM POŽADAVKY, znamená, že BOHU O NÁS JDE; kdyby je Bůh neměl (byl k nám lhostejný), tak by mu o nás opravdu nešlo. Tím SE OTEVÍRÁ PROSTOR PRO výše již zmiňovanou BOŽÍ LÁSKU, PRO EVANGELIUM; jak my luteráni říkávame: Zákon naplňuje svůj účel ne jen tím, že „ukazuje, že mzdou hříchu je smrt“, ale také tím, že „ukazuje k Evangelium a připravuje naň“. Zmíněný Emil Brunner věc rozřikává nádhernými slovy: „Nejprve je zde ostrý protiklad, vždyť svatost vytváří odstup, láska [však] vytváří společenství [...] Svatý Bůh dí: ‚Chci pro sebe všechno!‘ [...] Láska dí: ‚Vše pro tebe, nic pro mne.‘ [...] jen tam, kde je svatost Boží a z ní plynoucí soud nad člověkem brána vážně, může být oceněna i celá nepochopitelnost odpouštějící lásky.“

II. V české theologické tradici se již nějakou dobu vede debata o tom, jak vůbec číst tyto předpisy Božího Zákona, protože patřičná slovesa nejsou v rozkazovacím, ale v oznamovacím (?) způsobu.

1. „Budte svatí!“ – takto to chápala celá křesťanská tradice, jako jasný Boží příkaz;
2. „Budete svatí...“ – jako slovo o ideálu (ukazatel k němu), který tu ještě není, který by však měl člověk právě proto usilovat naplnit (tak prof. Jan Heller),
3. „Jste svatí.“ – jako konstatování ideálu, který se na věřících již naplňuje (při nich děje), nikoli z nich samých,

ale prostřednictvím víry v Boha, který svatý je (tak doc. Jiří Beneš),

4. „Jste svatí!“ – jako apodiktické právo, tedy právní formulace, která nepřipouští diskuze a jakékoliv protivení se jí je hodno (absolutního) trestu (tak prof. Martin Prudký),

5. „Stáváte se svatí?“ – jako neustálý životní boj o svatost, jako „zápas s Bohem“ ve víře, jako kvalita, kterou nikdy absolutně nemáme, ale která „se při nás stává“ (tak prof. Milan Balabán).

A hned je o čem přemýšlet :-)

III. A tak je nám letošní postní doba příležitostí, abychom (znovu) pochopili, že v křesťanství (a tím spíše v postní době) vůbec nejde o to, abychom skrze „kající skutky“, „askezi“ a „půst“ usilovali o „vlastní svatost“ a „sebe-posvěcení“, nýbrž o to, abychom se nechávali skrze kající uvědomování si „vlastní nesvatosti (hříšnosti)“ posvěcovat „jediným Svatým, Bohem“. Jak Karel ve svém popelcovém kázání krásně vystihl, půst pak pro nás není prostředkem k sebe-zdokonalování, nýbrž cestou, jak si znovu uvědomit rozdíl mezi Dárce a jeho dary, mezi Bohem a jeho stvořením... mezi Svatým a námi nesvatými a skrze to znovu objevit hloubku naší křesťanské naděje i víry.

Mějte tedy pozhnanou postní dobu: Ať dovedeme opustit věci tohoto světa, abychom k sobě mohli pustit Boha – ať nastane a zavládne odpuštění!

bratr Tomáš

JEN TAK TROCHU VĚŘIT?

„Já tedy taky věřím, ale nijak to nepřeháním!“, upozornila mě jedna moje známá, když jsem se zmínila o svém křesťanském vyznání. Bylo to jen letmé setkání za konkrétním účelem a nebyl čas toto téma rozebírat. Ta věta mi však utkvěla v paměti a přiměla mě k zamyšlení. Co to znamená nepřehánět víru? Že někteří věří více a silněji, zatímco jiní méně nebo jen tak trochu? Říká se přece, že někdo je silně věřící, avšak s opačným tvrzením jsem se zatím nesečkala. Vzpomněla jsem si na výklad o těhotenství, který jsem kdysi někde slyšela. Žena buď je anebo není těhotná, nemůže být těhotná více nebo méně, prostě je anebo není, jiná varianta neexistuje.

S vírou je to, myslím, úplně stejné. Naše křesťanská víra je přece vztah, založený na důvěře a lásce, je to vztah, do kterého buď vstoupím anebo ne. Být křesťanem/-kou znamená osobně přijmout do srdce Ježíše Krista. Ježíše jako spasitele, jako toho, kdo má moc nás zachránit a přivést k věčnému životu. Znamená to přijmout, že on za mě vydal svůj život, že za mě zemřel – a já nemám jak jinak mu vyjádřit svoji vděčnost, než že mu vydám život svůj.

Tady se nedá nic přehnat.

Zkusme si představit jaké by to asi bylo, kdyby sám Ježíš to také se svojí vírou „nepřeháněl“. Co kdyby se v Getsemanské zahradě modlil třeba takto: „Otče, já tady plním, co po mně chceš, ale s tím křížem už to přeháníš, to je fakt moc! Nestačí, že vyučuji, kážu a dělám zázraky?“ Anebo Panna Marie, když jí archanděl Gabriel zvěstoval, že počne a porodí Božího syna, kdyby mu odpověděla: „Jsem služebnice Boží, ráda odnosím a porodím Božího syna, ale prosím pěkně, až budu vdaná, ať to Pán Bůh nepřehání – vždyť jsem ještě panna, co by si lidi pomysleli!“

Ve víře jsme přijali lásku, která šla až do krajnosti a naší jedinou možnou odpovědí je odevzdat se Kristu Ježíši. Nic víc a nic míň. Ve sboru, kam jsem dříve chodila, se s oblibou říkalo „chodit s Pánem“. To znamená mít ho ve svém srdci vždy a všude, za všech okolností. Ne jen v neděli, když jdu do kostela. Je to věc velmi osobní a intimní. Nejde o to každého na setkání obracet na víru anebo své bližní mlátit Bibli po hlavě, aby se jim rozsvítilo. Dokonce ani nejde o to být každou neděli kostele či na všech biblických hodinách a dalších akcích, které naše farnost pořádá.

Víra je osobní životní cesta – a máme všichni svobodnou vůli ji přijmout nebo odmítnout.

- mno -

Pozvání k četbě

PARA – SUCHÝ FLEK

Možná se vám to taky někdy stává – překvapí vás něco, co už dlouho jaksi tiše existuje, náhle na to padne světlo z nečekaného úhlu a ono vám to začne vrtat hlavou. Nedávno jsem s překvapením zjistil, že vedle sebe existují slova s podobným začátkem, která ve mě vyvolávají dost protichůdné asociace. Považte: paralela, parazit, parabola, paraořech, paradentoz, parafráze, paranoia, parakotoul... Asi tak půl minuty před tím „nedávno“ se mi dostala do ruky PARABIBLE. Neubráníl jsem se chvilce zmatku. Vykoukne na mne z těch stránek nějaký „parazit“, jemuž bible poskytla vítané útočiště? Nebo tu půjde o „paralelní“ svět k tomu biblickému? I začal jsem číst. Řecký (event. hebrejský) originál vybraných textů mi bohužel nic neřekl, ale jistě svědectví z jeho uvedení cítím – snahu nezamlžovat východisko. Následující překlad z „Bible 21“ přináší „klasickou“ biblickou výpověď. Kdo se s tímto překladem bible setkal, chápe ty uvozovky. Následující parafráze daného textu ale vědomě posouvá práci s jeho původním zněním do zcela jiné polohy. Autor – Alexandr Flek – i recenzent – Martin C. Putna – jsou lidé vzdělaní. Spojuje je snaha hledat paralely mezi jádrem dávné zvěsti spojené s dobovými kulisami a jádrem téže zvěsti zasazené do

zcela (až na dřevě) současného světa. Četba těch textů bude jistě působit odlišně na různé čtenáře. Řekl bych ale, že málokdo zůstane „bez chvění“.

A právě to chvění vnímá jako zásadní projev víry také Jiří Suchý (možná jste čekali někoho jiného...), jemuž v závěru loňského roku vyšla útlá kniha *Klaun si povídás Bohem*. Suchého pohled na život – a to i na život s vírou – rozhodně není suchý. Trochu jsem čekal, že hluboko po autorově osmdesátce v knížce najdu především vyznání. Ne že by jej nešlo vyčíst. Ale pan Suchý je v nejlepším slova smyslu věčně mladý. To dokládá i spousta otázek, které sobě i čtenářům klade. Jako člověk, který velmi dobře zná potenciál slova, mimo jiné hodně přemýšlí o tom, je-li mluva bible dnešnímu člověku srozumitelná. Myslím, že by projekt *Parabible* minimálně jako ideu pochválil.

Obě knížky stojí za přečtení (a nepotřebujete na to zas tak moc volného času) - i kdyby vám nad nimi vyvstaly jen další otázky.

Honza Esterle

POZVÁNKY

Exercicie on-line. Od roku 2011 nabízejí Bosí karmelitáni pařížské a rakouské provincie bezplatná on-line duchovní cvičení pro dobu postní a adventní. Jejich cílem je žít duchovní život křesťanů a těch, kdo hledají Boha. Na pomoc si berou vždy příklad a slova nějaké osobnosti svatého života. Dnes se karmelské exercicie překládají do 7 jazyků a účastní se jich asi 50 000 lidí z celého světa. Pokud máte o exercicie také zájem, stačí se přihlásit na adrese: www.exercicie-online.karmel.at

Dostanete během postní doby na svoji emailovou adresu vždy „impuls“ v podobě biblického textu se zamyšlením a podnětem k meditaci a modlitbě. Poprvé na Popeleční středu a pak vždy v pátek na celý týden. Skvělá příležitost k osobnímu ztišení. Letos s tématem *Vstříc Zmrtvýchvstání s Edithou Steinovou*, řeholním jménem Terezie Benedikta od Kříže. - mno -

---

Na jaro připravujeme na faře v Chrástu cyklus přednášek s teologickými tématy, která mohou být pro některé z nás palčivá. První proběhne v sobotu 27. dubna od 18 hodin. Novozákoník a odborník na Tomášovo evangelium Július Pavelčík promluví na téma: **“Proč některé knihy v Novém zákoně jsou a jiné ne?”**. Srdečně zveme, vstup je volný.

Pokud jste muzikanti či zpěváci a přemýšlíte, jak si při společném hraní např. ve sboru poradit s písněmi ze zpěvníku *Svíta*, je pro vás určen workshop s Tomášem Najbrtem s názvem **“Tuhletu píseň račte znát”**. Proběhne 31. 5. – 2. 6. 2019 v evangelickém sboru v Rokycanech.

Přihlášky a dotazy na fscerokycany@gmail.com.

Autory textu skladby **Z hlubiny zlé** jsou v originále Harold Boulton a český text napsal Pavel Křivohlavý.

Z hlubiny zlé

skotská lidová melodie

Ref. Z hlu - bi - ny zlé já vo - lám výš, slyš, Bo - že při - běh můj ----- .

Ty od - pou - štíš hří - chů svých tíž, da - ruj mi po - koj svůj ----- .

1. Kdo ob - sto - jí před trů - nem tvým, bu - deš - li sou - dit nás ----- ?

Ty a - le máš od - puš - tě - ní, na - dě - ji dá - váš rád ----- .

Ref.

2. Na slovo tvé stále čekám, vyhlížím příchod tvůj,
kdy vykoupíš hřích národů. Věřím ti, Pane můj. Ref.

Postní meditace Monicy Chocové, inspirovaná předpostním pobytem u moře

S Kristem zvítězí nad „žralokem“ i ta nejmenší „sardinka“

Říká se, že každý si nese ten svůj kříž. Předvelikonoční půst nás může inspirovat k tomu připojit se k Ježíši a nést kříž společně. Máme dokonce to milosrdné štěstí při tom plout v živé vodě, která víc než jen nadnáší.

Příští číslo by mělo vyjít na Letnice s tématem misie, předávání víry. Budeme rádi, pokud nám k tomuto tématu napíšete do konce dubna osobní zkušenost či pohled.

Poutník. Vydává Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Chrástu. Řídí redakce ve složení **Michaela Nováčková** (novackovamisa@seznam.cz), **Matyáš Josef Turský**, **Karel Šimr**. Sazba, grafika: **Petr Vrobel**. Tohle číslo vyšlo v březnu 2019. Ke stažení na: chrast.evangelnet.cz